

ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Νηπιαγωγείο Ολυμπιάδας

Τα έθιμα του Πάσχα

- ▣ Το Πάσχα, είναι η δεύτερη μεγάλη γιορτή της Ορθοδοξίας μετά τα Χριστούγεννα. Γιορτάζεται μοναδικά σε όλη την Ελλάδα όπου υπάρχουν και διάφορα ήθη και έθιμα που έχουν την τιμητική τους, όλα μέσα σε μια ατμόσφαιρα ξεχωριστής κατάνυξης. Καθ' όλη την διάρκεια της Μεγάλης Εβδομάδας, στην εκκλησία, γίνονται Ιερές Ακολουθίες κατά τις οποίες εξιστορούνται τα πάθη του Χριστού. Η Μεγάλη Εβδομάδα, είναι η τελευταία εβδομάδα της νηστείας του Πάσχα. Τη Μεγάλη Τετάρτη και τη Μεγάλη Παρασκευή νηστεύουμε και το λάδι. Την Μεγάλη Πέμπτη, είναι η μέρα που βάφουμε τα «κόκκινα» αυγά. Το κόκκινο χρώμα, συμβολίζει το αίμα του Χριστού. Σημαντικότερα από τα έθιμα της χώρας, τις άγιες μέρες του Πάσχα, είναι τα εξής:

Σε όλη την Ελλάδα οι νοικοκυρές τη Μεγάλη
Πέμπτη βάφουν κόκκινα αυγά

Λαζαράκια και παράδοση

Σάββατο του Λαζάρου: Στα περισσότερα μέρη της Ελλάδας, για να απεικονίσουν την Ανάσταση του Λάζαρου, να συμβολίσουν δηλαδή τη Νίκη του Χριστού απέναντι στο θάνατο, αλλά παράλληλα και για να υποδηλώσουν την ανάσταση της φύσης, έφτιαχναν ένα ομοίωμα του Λάζαρου. Την παραμονή της γιορτής ή, σε πολλά μέρη, ανήμερα την "πρώτη Λαμπρή", τα παιδιά, κρατώντας το "Λάζαρο", έκαναν τους αγερούς τους. Γύριζαν στα σπίτια και τραγουδούσαν τα "λαζαρικά", για να διηγηθούν την ιστορία του αναστημένου φίλου του Χριστού και να πουν παινέματα στους νοικοκυραίους. Σε πολλά μέρη της Ελλάδας φτιάχνουν ακόμη και σήμερα Λαζαράκια.

Το Σάββατο του Λαζάρου (το Σάββατο πριν από την Κυριακή των Βαΐων) τα παιδιά γυρίζουν τα σπίτια και τραγουδούν τα ειδικά κάλαντα (Λαζαρικά) σε διάφορες παραλλαγές, που εξιστορούν την «εκ νεκρών έγερση» του Λαζάρου.

Τον Λάζαρο τραγουδούν κυρίως κορίτσια σχολικής ηλικίας, τα οποία αποκαλούνται λαζαρίνες, λαζαρίτσες, λαζαρούδισσες κ.α

ΛΑΖΑΡΙΝΕΣ

Θράκη: το «κάψιμο του Ιούδα».

- ▣ Θράκη: Στην Θράκη, ένα σημαντικό έθιμο είναι και το «κάψιμο του Ιούδα». Σύμφωνα με το έθιμο αυτό, τα παιδιά αφού φτιάξουν το ομοίωμα του Ιούδα, το περιφέρουν από σπίτι σε σπίτι και ζητούν κλαδιά. Αυτά θα τα χρησιμοποιήσουν την Μεγάλη Παρασκευή μετά την περιφορά του Επιταφίου, όπου βάζοντάς τους φωτιά θα «κάψουν» τον Ιούδα. Συνηθίζεται μέρος της στάχτης αυτής, να παίρνουν για να την ρίξουν στα μνήματα.

Θράκη: το «κάψιμο του Ιούδα».

Αράχωβα: η περιφορά της εικόνας του Αγίου Γεωργίου

- ▣ Αράχωβα: Σημαντικό έθιμο στην Αράχωβα, είναι η περιφορά της εικόνας του Αγίου Γεωργίου. Ανήμερα του Πάσχα, ντόπιοι ντυμένοι με παραδοσιακές στολές, περιφέρουν την εικόνα του Άγιου, ενώ την επόμενη ημέρα πραγματοποιείται ο αγώνας των γερόντων. Διάφοροι άνδρες μεγάλης ηλικίας, ξεκινούν έναν αγώνα σε ανηφορικό δρόμο, από την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, έως τον λόφο. Πίσω τους ακολουθούν χορευτικά συγκροτήματα που τους συνοδεύουν, ενώ ακολουθούν και άλλες δοκιμασίες και αγωνίσματα που ονομάζονται «κλέφτικα».

Αράχωβα:
η περιφορά της εικόνας του Αγίου Γεωργίου

Κύθνος: το έθιμο της «κούνιας»

- ▣ Κύθνος: Στην Κύθνο, έχουν ένα ιδιαίτερο πασχαλινό έθιμο, το έθιμο της «κούνιας». Σύμφωνα μ' αυτό, την Κυριακή του Πάσχα στην κεντρική πλατεία του χωριού, στήνεται μια κούνια στην οποία κουνιούνται εναλλάξ αγόρια και κορίτσια ντυμένα με παραδοσιακές στολές. Σύμφωνα με το έθιμο, όποιο αγόρι κουνήσει ένα κορίτσι και το αντίθετο, δεσμεύεται ενώπιον Θεού και ανθρώπων, για γάμο!

Κύθνος: το έθιμο της «κούνιας»

Πάτμος: το έθιμο του «νιπτήρα»

- ▣ Πάτμος: Στο νησί της Πάτμου, έχουν ένα μοναδικό έθιμο, που κάθε χρόνο έχει την τιμητική του στην χώρα του νησιού και αυτό είναι το έθιμο του «νιπτήρα». Αυτός λοιπόν στολίζεται με βάγια και πολύχρωμα ανοιξιάτικα λουλούδια. Την Μεγάλη Πέμπτη οι κάτοικοι του νησιού, αναπαριστούν τον Μυστικό Δείπνο.

Πάτριος: το έθιμο του «νιπτήρα»

Ύδρα:

ο Επιτάφιος μπαίνει στην θάλασσα

- ▣ Ύδρα: Στην Ύδρα, έχουν ένα ξεχωριστό έθιμο την Μεγάλη Παρασκευή. Εκεί στην συνοικία Καμίνι, ο Επιτάφιος μπαίνει στην θάλασσα και διαβάζεται η ακολουθία του. Ξεχωριστή θέση έχουν και τα πολύχρωμα βαρελότα που φωτίζουν στην συνέχεια τον ουρανό.

Υδρα: ο Επιτάφιος μπαίνει στην θάλασσα

Χίος: το έθιμο του «ρουκετοπόλεμου»

- ▣ Χίος: Στην Χίο, έχουμε το γνωστό σε όλους μας πια έθιμο, του «ρουκετοπόλεμου». Αυτό είναι ένα έθιμο που έχει τις ρίζες του από την εποχή της Τουρκοκρατίας. Οι κάτοικοι των ενοριών του Αγίου Μάρκου και της Παναγίας της Ερειθιανής, δύο εκκλησιών που βρίσκονται αντικριστά, έφτιαχναν παλιά, αυτοσχέδια κανονάκια, που με τα χρόνια εξελίχθηκαν σε αυτοσχέδιες ρουκέτες. Ο ρουκετοπόλεμος, αποτελεί ένα ιδιαίτερο έθιμο στην Χίο, γι' αυτό και η προετοιμασία των ρουκετών ξεκινά αμέσως μετά το Πάσχα για να είναι έτοιμες τον επόμενο χρόνο.

Χίος: το έθιμο του «ρουκετοπόλεμου»

Λεωνίδιο: φωτεινά «αερόστατα»

- ▣ Λεωνίδιο: Στο Λεωνίδιο, γίνεται κάτι μοναδικό. Το βράδυ της Ανάστασης, οι πιστοί των ενοριών, κατασκευάζουν φωτεινά «αερόστατα» τα οποία και αφήνουν να πετάξουν ψηλά στον ουρανό.

Λεωνίδιο: φωτεινά «αερόστατα»

Οι κερκυραϊκοί μπότηδες

- ▣ Μπότηδες είναι κανάτια με λεπτό στόμιο, που αν έχετε γιορτάσει το Πάσχα στην Κέρκυρα θα τα έχετε δει να σκάνε στα πόδια σας το Μεγάλο Σάββατο. Οι Κερκυραίοι γεμίζουν νερό τους μπότηδες και τους πετούν από τα μπαλκόνια τους. Λίγο νωρίτερα γίνεται ...τεχνητός σεισμός και στη συνέχεια φιλαρμονικές της Κέρκυρας κυκλοφορούν παίζοντας εύθυμα εμβατήρια.

Οι κερκυραϊκοί μπότηδες

ΜΕΓΑΛΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

- Το Μεγάλο Σάββατο οι πιστοί προετοιμάζονται για το χαρμόσυνο μήνυμα της Ανάστασης. Το βράδυ της ίδιας ημέρας ο ιερέας φωνάζει το «Χριστός Ανέστη!». Ένα από τα βασικότερα τελετουργικά στοιχεία της Ανάστασης είναι το αναστάσιμο Φως, με κορυφαία στιγμή την πρόσκληση του ιερέα «Δεύτε λάβετε Φως». Το Φως αυτό οι πιστοί το μεταφέρουν στα σπίτια τους. Σε κάποιες περιοχές μάλιστα θεωρούνταν καλοτυχία να μη σβήσει η λαμπάδα με το Άγιο Φως μέχρι να φτάσουν οι πιστοί στο σπίτι. Μπαίνοντας «σταυρώνουν» πρώτα το ανώφλι της εξώπορτας, ενώ παλαιότερα ανανέωναν και το φως του καντηλιού και μάλιστα προσπαθούσαν να το κρατήσουν αναμμένο όσο περισσότερες μέρες μπορούσαν χωρίς να σβήσει.

ΜΕΓΑΛΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

Η Πασχαλινή λαμπάδα

- ▣ Το έθιμο της Πασχαλινής λαμπάδας που ανάβουμε το βράδυ της Ανάστασης χρονολογείται από τους πρώτους χριστιανικούς χρόνους, από όταν ακόμα οι **νεοφώτιστοι χριστιανοί** βαφτίζονταν το **Μεγάλο Σάββατο** και την **Κυριακή του Πάσχα**.
- ▣ Η λαμπάδα ουσιαστικά αποτελούσε **σύμβολο του νέου φωτός του Χριστού**, που επρόκειτο να φωτίσει την ψυχή του **νεοφώτιστου**.

Η Πασχαλινή λαμπάδα

Τα αυγά του Πάσχα

Το αυγό αποτελεί σύμβολο της γέννησης του κόσμου και του κύκλου της ζωής, δεν είναι λοιπόν περίεργο που αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του πασχαλινού τραπεζιού, μιας και το Πάσχα -με την Ανάσταση του Χριστού- γιορτάζουμε τη νίκη της ζωής επί του θανάτου. Πλέον τα συναντάμε βαμμένα σε διάφορα χρώματα και με πολλά και ευφάνταστα σχέδια, ωστόσο παραδοσιακά βάφονται κόκκινα, ενώ η μέρα που γίνεται το βάψιμο τους είναι η Μεγάλη Πέμπτη.

Σύμφωνα με την παράδοση λοιπόν, η Μεγάλη Πέμπτη -η μέρα που γίνεται η Σταύρωση- είναι η μέρα που βάφονται τα αυγά κόκκινα, μιας και το χρώμα αυτό συμβολίζει το αίμα του Χριστού

Τα αυγά του Πάσχα

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Γιατί το αρνάκι μπαίνει στη σούβλα;

Το έθιμο του σουβλιστού αρνιού προέρχεται από τις παραδόσεις των Εβραίων, οι οποίοι μάλιστα έβαφαν και την είσοδο των σπιτιών τους με το αίμα του θυσιαζόμενου αρνιού, κατ' αναπαράσταση της νύχτας της εξόδου από την Αίγυπτο. Το θυσιαζόμενο αρνί λοιπόν γίνεται οβελίας (ψήνεται δηλαδή στη σούβλα), συμβολίζοντας τον “αμνό” του Θεού που θυσιάστηκε για την ανθρωπότητα.

Στην Ελλάδα, το σούβλισμα είναι μια πολύ παλιά μέθοδος ψησίματος, την οποία εφάρμοζαν και οι αρχαίοι Έλληνες πριν χιλιάδες χρόνια. Πλέον βέβαια, κάθε περιοχή έχει τις δικές τις πασχαλινές παραδόσεις που περιλαμβάνουν και άλλους τρόπους ψησίματος των κρεάτινων εδεσμάτων, όπως το κλέφτικο, το γεμιστό αρνί και η γάστρα.

Γιατί το αρνάκι μπαίνει στη σούβλα;

